
De Bergrede-christen

J.G.Bulthuis

De mens in Christus dient zich in de zienlijke wereld op gelijke wijze te gedragen als Jezus. Indien hij werkelijk in gemeenschap met Hem leeft, behoort hij zelf zó te wandelen als Hij gewandeld heeft (1 Joh.2:6). Dit houdt niet alleen een leefwijze in voor de hemelse gewesten, maar resulteert tegelijk in een bepaalde verschijningsvorm op aarde. De Heer sprak hier vooral in zijn eerste grote Bergrede over (Mat.5-7). Zijn uitspraken en zijn voorbeeld vinden we verspreid terug in de vier evangeliën. De apostelen hebben in hun brieven eveneens over deze dingen geschreven.

Christenen die zich in deze tijd uitstrekken naar de realisering van het volwassen zoonschap, hebben zijn verschijning lief (2 Tim.4:8b). Het gaat er toch om dat het goddelijke leven in hen zich openbaart in hun vlees (1 Tim.3:16a). Dat leven leidt niet alleen tot geestelijk handelen, zoals het doorgeven van Gods woord, voorbeden, handopleggingen, Geestesuitingen e.d., maar bepaalt tegelijkertijd de christelijke manier van leven voor het maatschappelijk en sociaal gebeuren in deze wereld.

Over dit laatste gaat deze studie. Daarin wordt hoofdzakelijk de bijbel geciteerd in plaats van veel eigen woorden. Een goed verstaander heeft immers maar een half woord nodig.

Bezorgdheid

De geestelijke christen gelooft en gehoorzaamt de woorden van Jezus. Hij zal zich dus in de allereerste plaats bezig houden met het zoeken van Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid (Mat.5:33a). Hoewel hij zijn

verantwoordelijkheid voor het dagelijks bestaan trouw op zich neemt, leeft hij bovenal in en bij alles voor de zaak des Heren. Christus is zijn leven (Kol.3:4). Hij leeft niet meer voor zichzelf maar voor Hem die voor hem is gestorven en opgewekt (2 Kor.5:15b). Je kunt niet èn voor de Heer leven èn voor de wereld met al haar mogelijkheden en aanbod. Als Hij voorrang krijgt in alles dan zal het aardse bijzaak zijn.

Voor hen die zó willen leven, heeft de Heer beloften gegeven die spreken over zijn voorzieningen en zorg voor ons natuurlijk bestaan.

**Weest niet bezorgd over uw leven, wat gij zult eten en drinken, of over uw lichaam, waarmede gij het zult kleden. Is het leven niet meer dan het voedsel en het lichaam meer dan de kleding?*

Want naar al deze dingen gaat het zoeken der heidenen uit. Want uw hemelse Vader weet dat gij dit alles behoeft. Maar zoekt eerst zijn Koninkrijk en zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden. Maakt u dan niet bezorgd tegen de dag van morgen, want de dag van morgen zal zijn eigen zorgen hebben; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.

(Mat.6:25,32-34)

**Jezus zei: Waarom spreekt gij met elkander erover, kleingelovigen, dat gij geen broden hebt? Ziet gij nog niet en herinnert gij u niet de vijf broden der vijfduizend en hoeveel manden gij medenaamt? Of de zeven broden der vierduizend en hoeveel korven gij medenaamt? Hoe begrijpt gij niet...?*

(Mat.16:8-11a)

**De Here zei: Marta, Marta, gij maakt u bezorgd en druk over vele dingen, maar slechts weinigen zijn nodig of slechts één; want Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat van haar niet zal worden weggenomen.*

(Luc.10:41,42)

**Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.*

(Fil.4:6)

**Tijdens de veldtocht wordt geen soldaat gemoeid in de zorg voor zijn levensonderhoud; hij heeft slechts hem te*

Geld

voldoen, door wie hij aangeworven is.
(2 Tim.2:4)

Helaas komt er onder christenen veel gebondenheid aan de boze geest Mammon voor. De mens Gods kenmerkt zich echter door grote vrijgevigheid en onbaatzuchtigheid. Indien de binding aan geldzucht niet verbroken wordt, zal dat voor hen in de komende tijd een groot struikelblok vormen om het zoonschap te bereiken. Niemand kan twee heren dienen, want hij zal of de ene haten en de andere liefhebben, of zich aan de ene hechten en de andere minachten; gij kunt niet God dienen en Mammon (Mat.6:24).

In onze kringen wordt wel over 'tienden geven' gesproken. Het is slechts een wettisch hulpmiddel voor onvolwassen gelovigen. Een ware hemelburger is geheel anders.

**Geef hem die van u vraagt, en wijs hem niet af, die van u lenen wil.*

(Mat.5:42)

**Wanneer gij dan aalmoezen geeft, laat het niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars doen in de synagogen en op de straten, om door de mensen geroemd te worden. Voorwaar, Ik zeg u, zij hebben hun loon reeds. Maar laat, als gij aalmoezen geeft, uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, opdat uw aalmoes in het verborgene zij, en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden.*

(Mat.6:2-4)

**Jezus zeide tot hen: Geeft dan de keizer wat des keizers is, en Gode wat Gods is.*

(Marc.12:17a)

**En indien gij leent aan hen, van wie gij hoopt iets te ontvangen, wat hebt gij vóór? Ook zondaars lenen aan zondaars om evenveel terug te ontvangen. Neen, hebt uw vijanden lief, en doet hun goed en leent zonder op vergelding te hopen, en uw loon zal groot zijn en gij zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goed jegens de ondankbaren en bozen.*

(Luc.6:34,35)

**Maakt u beurzen, die niet oud worden, een schat, die nooit opraakt, in de hemelen, waar geen dief bij komt en geen*

Bezit

mot ze schaadt.

(Luc.12:33b)

**Maar wie rijk willen zijn, vallen in verzoeking, in een strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Door daarnaar te haken zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord.*

(1 Tim.6:9,10)

Een broertje van de geldzucht is de bezitsdrang. De Heer heeft daar ook een duidelijke mening over.

**Wil iemand met u rechten en uw hemd nemen, laat hem ook uw mantel.*

(Mat.5:40)

**Verzamelt u geen schatten op aarde, waar mot en roest ze ontoonbaar maakt en waar dieven inbreken en stelen.*

(Mat.6:19)

**Want ieder die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar ieder die zijn leven verloren heeft om Mijntwil, die zal het vinden.*

(Mat.16:25)

**Jezus zeide (tot de rijke jongeling): Indien gij volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop uw bezit en geef het aan de armen, en gij zult een schat hebben in de hemelen, en kom hier, volg Mij.*

(Mat.19:21)

**God zeide: Gij dwaas, in deze eigen nacht wordt uw ziel van u afgeëist en wat gij gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn? Zó vergaat het hen, die voor zichzelf schatten verzamelen en niet rijk zijn in God.*

(Luc.12:20,21)

**Verkoopt uw bezittingen om aalmoezen te geven.*

(Luc.12:33a)

**En de menigte van hen, die tot geloof gekomen waren, was één van hart en ziel, en ook niet één zeide dat iets van hetgeen hij bezat zijn persoonlijk eigendom was, doch zij hadden alles gemeenschappelijk. Want er was ook niet één behoeftig onder hen; want allen die eigenaars waren van stukken grond of van huizen, verkochten die en brachten de opbrengst van de verkoop en legden die aan de voeten der apostelen.*

Relaties

(Hand.4:32,34)

**Dit bedoel ik, broeders: de tijd is kort. Ten slotte, laten zij die een vrouw hebben, zijn als zonder vrouw; die wenen, als weenden zij niet; die blijde zijn, als waren zij niet blijde; die kopen, als zouden zij er niets van behouden; die van de wereld gebruik maken, als zouden zij haar niet ten einde toe gebruiken. Want het uiterlijk van deze wereld is bezig te verdwijnen.*

(1 Kor.7:29-31)

**Als wij echter onderhoud en onderdak hebben, dan moet ons dat genoeg zijn.*

(1 Tim.6:8)

**Welaan dan gij rijken uw goud en uw zilver is verroest, en het roest ervan zal tegen u getuigen en uw vlees vertereuren als vuur. Gij zijt schatten gaan opleggen, terwijl het de laatste dagen zijn.*

(Jac.5:3)

De vriendschappen en banden van de geestelijke christen zijn met hen die eveneens in het licht van God wandelen. Het oudtestamentische familie- en bezitsdenken, dat zo sterk in het calvinisme terug te vinden is, is hem vreemd. Het evangelie is tevens heel duidelijk over huwelijks- en gezinsverhoudingen en over de wederzijdse opstelling in de werksituatie.

**Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig.*

(Mat.8:37)

**En zij zeiden tegen Hem: Zie, uw moeder en uw broeders en uw zusters staan buiten en zoeken U. Hij antwoordde: Wie zijn mijn moeder en broeders? En rondziende over degenen die in een kring rondom Hem zaten, zeide Hij: Zie, mijn moeder en mijn broeders. Al wie de wil Gods doet, die is mijn broeder en zuster en moeder.*

(Marc.3:32-35)

**Vormt geen gelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeen met wetteloosheid, of welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial, of welk deel*

Vijanden

heeft een gelovige met een ongelovige?

(2 Kor.6:14,15)

**Vrouwen, weest uw man onderdanig, gelijk het betaamt in de Here. Mannen, hebt uw vrouw lief en weest niet ruw tegen haar. Kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alles, want dit is de Here welbehagelijk.*

(Kol.3:18-20)

**Vaders, prikelt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.*

(Kol.3:21)

**Mannen, leeft verstandig met uw vrouwen, als met brozer vaatwerk, en bewijst haar eer, daar zij ook medeërfgenenamen zijn van de genade des levens, opdat uw gebeden niet belemmerd worden.*

(1 Petr.3:7)

**Slaven (werknemers), weest uw heren naar het vlees gehoorzaam met vreze en beven, in eenvoud uws harten, als aan Christus, niet met ogendienst, als mensenbehaggers, maar door als slaven van Christus de wil Gods van harte te doen.*

En gij, heren (werkgevers en leiding), handelt evenzo jegens hen; laat het dreigen na. Gij weet immers, dat hun en uw Heer in de hemelen is, en bij Hem is geen aanzien des persoons.

(Ef.6:5,6,9)

Een discipel van het Koninkrijk der hemelen zal nooit door verkeerd handelen de naaste tot een vijand van hem maken. Wandelt hij dus in de liefde en stellen anderen zich alsnog vijandig op – door oorzaken waar hijzelf onschuldig aan is –, dan adviseert Jezus het volgende:

**Weest vriendelijk jegens uw tegenpartij, tijdig, terwijl gij nog met hem onderweg zijt, opdat uw tegenpartij u niet aan de rechter overlevere en de rechter aan zijn dienaar en gij in de gevangenis wordt geworpen.*

(Mat.5:25)

**Maar tot u die Mij hoort, zeg Ik: Hebt uw vijanden lief, doet wel degenen die u haten.*

(Luc.6:27)

Onrecht

**Indien uw vijand honger heeft, geef hem te eten; indien hij dorst heeft, geef hem te drinken, want zo zult gij vurige kolen op zijn hoofd hopen.*

(Rom.12:20)

Van onze Heer staat geschreven: Hij werd mishandeld, maar hij liet zich verdrukken en deed zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed hij zijn mond niet open (Jes.53:7). Aangezien de knecht niet boven zijn heer staat, zullen ook wij in die gezindheid wandelen.

**Ik zeg u, de boze niet te weerstaan, doch wie u een slag geeft op de rechterwang, keer hem ook de andere toe.*

(Mat.5:39)

**Zal iemand u voor een mijl pressen, ga er twee met hem.*

(Mat.5:41)

**Bidt voor wie u smadelijk behandelen.*

(Luc.6:28b)

**Zegent wie u vervolgen, zegent en vervloekt niet.*

(Rom.12:14)

**Wreekt uzelf niet, geliefden, maar laat plaats voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, spreekt de Here.*

(Rom.12:19)

**Waarom lijdt gij niet liever onrecht? Waarom laat gij u niet liever te kort doen?*

(1 Kor.6:7b)

Gedrag

In het intermenselijk verkeer komt dagelijks van alles op ons af. Kritiek, negatieve opmerkingen, verwerping, laster enz. De mens Gods laat zich echter niet verleiden tot een tegenactie met woord of daad op gelijk en laag-bij-de-gronds niveau als dat van de aanvaller. Wij willen ook in zulke situaties in de voetstappen van de Meester treden, die geen zonde gedaan heeft en in wiens mond geen bedrog gevonden is; die, als Hij gescholden werd, niet terugschold en als Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt (1 Petr.2:21-23). Het is de gelatenheid en het geduld der profeten (Jac.5:10).

Nederigheid

**Vergeldt niemand kwaad met kwaad; hebt het goede voor met alle mensen.*

(Rom.12:17)

**Houdt zo mogelijk, voor zover het van u afhangt, vrede met alle mensen.*

(Rom.12:18)

**Maar weest jegens elkander vriendelijk, barmhartig, elkander vergevend, zoals God in Christus u vergeving geschonken heeft.*

(Ef.4:32)

**Laat het dreigen na.*

(Ef.6:9a)

**Verdraagt elkander en vergeeft elkander, indien de een tegen de ander een grief heeft; gelijk ook de Here u vergeven heeft, doet ook gij evenzo.*

(Kol.3:13)

Jezus is nederig en zachtmoedig (Mat.11:29). Aan mensen met deze gezindheid vertrouwt God de wereld toe (Mat.5:5). Zonen Gods zijn geen grootschreeuwers, ellebogenwerkers of overheersers. Zij willen geen show, protserigheid of enige poeha (Jes.42:2). Zij gaan hun weg in ootmoed en eenvoud.

**Wie onder u groot wil worden, zal uw dienaar zijn.*

(Mat.20:26)

**Wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn.*

(Mat.20:27)

**De schriftgeleerden en de Farizeeërs doen al hun werken om in het oog te lopen bij de mensen.....en om door de mensen rabbi genoemd te worden. Gij zult u niet rabbi laten noemen; want één is uw Meester en gij zijt allen broeders.*

(Mat.23:5-8)

**Laat u ook geen leidlieden noemen, want één is uw Leidman, de Christus.*

(Mat.23:10)

**Omgordt u allen jegens elkander met nederigheid, want God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.*

(1 Petr.5:5b)

Barmhartigheid

De Heer sprak de barmhartigen zalig (Mat.5:7). Zoals God en zijn Zoon de barmhartigheid zelve zijn, zó zullen zijn zonen eveneens zijn. Weest barmhartig, gelijk uw Vader barmhartig is (Luc.6:36). Barmhartigheid is het wezenlijke en praktische element van de liefde. Ze is altijd de liefdedáád!

**Geeft en u zal gegeven worden: een goede, gedrukte, geschudde, overlopende maat zal men in uw schoot geven. Want met de maat, waarmede gij meet, zal u wedergemeten worden.*

(Luc.6:38)

**Wanneer gij een gastmaal aanricht, nodig dan bedelaars, misvormden, lammen en blinden. En gij zult zalig zijn, omdat zij niets hebben om u terug te betalen. Want het zal u terugbetaald worden bij de opstanding der rechtvaardigen.*

(Luc.14:13,14)

**Bijdragend in de noden der heiligen, legt u toe op de gastvrijheid.*

(Rom.12:13)

**Hun die rijk zijn in de tegenwoordige wereld, moet gij bevelen niet hooghartig te zijn en hun hoop niet gevestigd te houden op onzekere rijkdom, doch op God, die ons alles rijkelijk ten gebuike geeft, om wèl te doen, rijk te zijn in goede werken, vrijgevig en mededeelzaam.*

(1 Tim.6:17,18)

**Zuivere en onbevleete godsdienst voor God, de Vader, is: omzien naar wezen en weduwen in hun druk en zichzelf onbesmet van de wereld bewaren.*

(Jac.1:27)

**Want onbarmhartig zal het oordeel zijn over hem die geen barmhartigheid bewezen heeft; barmhartigheid echter roemt tegen het oordeel.*

(Jac.2:13)

**Stel, dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hen echter van het nodige te voorzien, wat baat dit? Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood.*

Beschaafd

(Jac.2:15-17)

**Ten slotte, weest allen eensgezind, medelijdend, hebt de broeders lief, weest barmhartig en ootmoedig.*

(1 Petr.3:8)

**Wie nu in de wereld een bestaan heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn binnenste voor hem toesluit, hoe blijft de liefde Gods in hem?*

(1 Joh.3:17)

Tot slot enkele opmerkingen over algemene zaken die betrekking hebben op een welgevoeglijke en beschaafde levenswandel.

**Laat het ja dat gij zegt, ja zijn, en het neen, neen; wat daar bovenuit gaat, is van de boze.*

(Mat.5:37)

**Ziet toe, dat gij geen kinderen veracht.*

(Mat.18:10)

**Alle bitterheid, gramschap, toorn, getier en gevloek worde uit uw midden gebannen, evenals alle kwaadaardigheid.*

(Ef.4:31)

**Doet dan aan, als door God uitverkoren heiligen en geliefden, innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.*

(Kol.3:12)

**Spreekt geen kwaad van elkander, broeders. Wie van zijn broeder kwaad spreekt of hem oordeelt, spreekt kwaad van de wet en oordeelt haar; en indien gij de wet oordeelt, zijt gij geen dader doch rechter der wet.*

(Jac.4:11)

**Onderwerpt u aan alle menselijke instellingen, om des Heren wil: hetzij aan de keizer als opperheer,.... Eert allen, hebt de broederschap lief, vreest God, eert de keizer.*

(1 Petr.2:13-17)

**Stel er een eer in rustig te blijven en uw eigen zaken te behartigen en met uw handen te werken.*

(1 Tess.4:11)

Jezus zegt:

"Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is!"

(Matteüs 5:48).
